

P

**Papers
de
treball**

Sèrie: sector públic

Els pressupostos generals de l'Estat per al 2006

Valèria Molina i Pacheco

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Finances
Direcció General de Programació Econòmica

El Departament d'Economia i Finances no comparteix necessàriament les opinions expressades pels autors en aquests treballs.

Índex

1.El marc dels pressupostos de l'Estat	3
1.1. Introducció	3
1.2. Les previsions macroeconòmiques	5
1.3. Els objectius del pressupost per al 2006	6
1.4. El compte financer dels pressupostos generals de l'Estat	8
2.Les despeses	10
2.1. El pressupost consolidat de despeses	10
2.2. Les polítiques de despesa	12
2.3. La inversió de l'Estat a Catalunya	16
2.4. Les despeses no financeres del subsector Estat	21
3.Els ingressos	22
3.1. El pressupost consolidat d'ingressos	22
3.2. El pressupost d'ingressos del subsector Estat	23
4. L'evolució del pressupost consolidat de l'Estat	25
5. Conclusions finals	27

Els pressupostos generals de l'Estat per al 2006

Valèria Molina i Pacheco¹

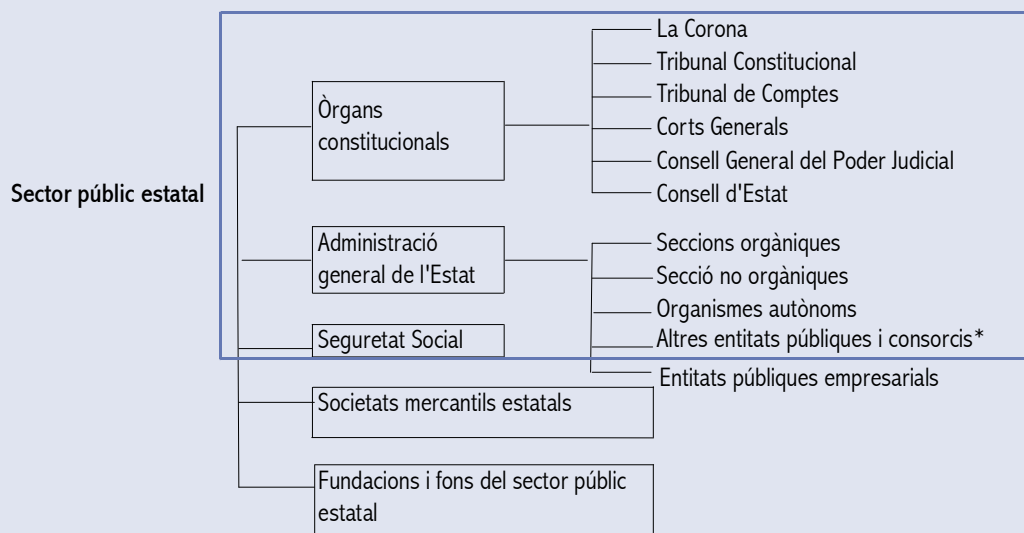
1

El marc dels pressupostos de l'Estat

1.1 Introducció

Els pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2006 mantenen les directrius marcades pels pressupostos del 2005 i defineixen com a objectius l'enfortiment de la dimensió productiva, social i solidària de la despesa pública; l'estabilitat pressupostària² al llarg del cicle, i la millora de la qualitat dels serveis públics³. La finalitat última és aconseguir una millor qualitat de vida i de benestar mitjançant un model de creixement que esdevingui més sòlid i sostenible a partir de compatibilitzar les polítiques de millora de la competitivitat de l'economia amb les de caràcter social i solidari. D'una forma més concreta, les novetats dels pressupostos se centren en les àrees de recerca, desenvolupament i innovació; societat de la informació; educació; infraestructures; habitatge; sanitat, i cooperació per al desenvolupament.

Figura 1. Àmbit del pressupost general de l'Estat

Àmbit del pressupost consolidat.

* S'integren dins del pressupost consolidat les entitats de dret públic i els consorcis amb altres administracions públiques que no tinguin com a finalitat la producció en règim de mercat, que efectuïn operacions de redistribució de renda i de la riquesa nacional o que no es financin majoritàriament amb ingressos comercials (article 3.1 de la Llei 47/2003).

1 Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Finances, DG de Programació Econòmica.

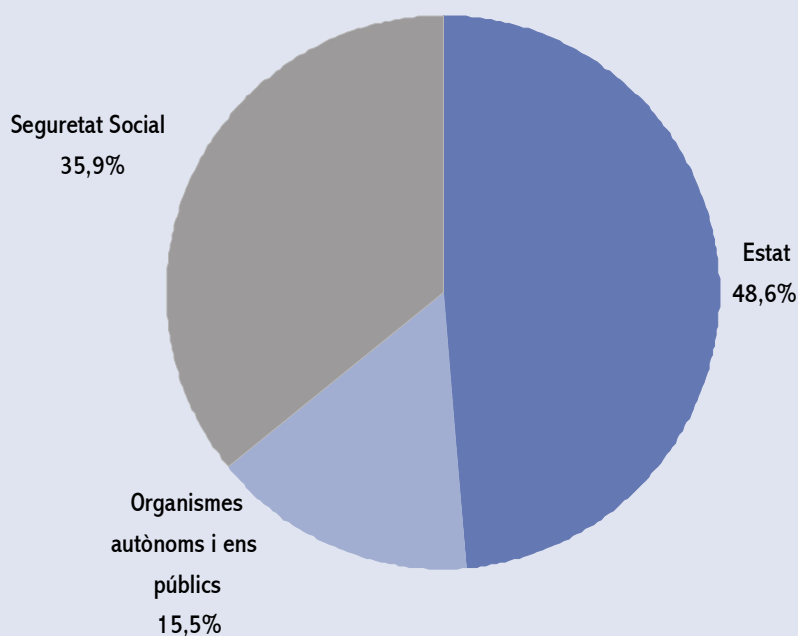
2 Per segon any consecutiu es preveu superàvit en termes de pressupost consolidat.

3 Alguns dels instruments que s'implementen per aconseguir aquest objectiu, de caràcter general, és la millora organitzativa i de les retribucions de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i del personal de l'Administració de justícia.

D'acord amb la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, el sector públic estatal està integrat per: els organismes constitucionals; l'Administració general de l'Estat i els organismes autònoms dependents; la Seguretat Social; les entitats públiques empresarials; els organismes públics dependents o vinculats a l'Administració general de l'Estat⁴; les societats mercantils estatals; les fundacions del sector públic estatal; els consorcis amb altres administracions en els quals el finançament majoritari i el control corresponguin a l'Estat, i altres entitats estatals de dret públic. Tanmateix, quan es parla en termes de pressupost consolidat cal recordar que no s'inclouen: les entitats públiques empresarials; l'Ens Públic Radiotelevisió Espanyola i la resta de societats per a la gestió dels serveis públics de radiodifusió i televisió; les societats mercantils estatals; les fundacions del sector públic estatal, ni tampoc els consorcis i altres entitats estatals que tinguin com a finalitat la producció en règim de mercat, que no efectuïn operacions de redistribució de renda i de la riquesa nacional o que es financin majoritàriament amb ingressos comercials.

Gràfic 1

El pressupost consolidat de despeses no financeres de l'Estat, organismes autònoms, Seguretat Social i altres organismes públics per al 2006

Font: pressupostos generals de l'Estat 2006.

4 Dins d'aquest epígraf s'inclouen els organismes públics regulats per normes que estableixen límits al seu pressupost de despesa (Consell de Seguretat Nuclear, Consell Econòmic i Social, Agència Estatal d'Administració Tributària, Institut Cervantes, Agència de Protecció de Dades, Institut Espanyol de Comerç Exterior, Centre Nacional d'Intel·ligència i Museu Nacional del Prado), així com l'Ens Públic Radiotelevisió Espanyola i la resta de societats per a la gestió dels serveis públics de radiodifusió i televisió.

En termes consolidats, les despeses totals arriben a 301.488 milions d'euros, un 7,7% més que l'any 2005, mentre els ingressos no financers previstos són de 253.112 milions d'euros, un 8,4% més que en l'exercici anterior. El gràfic 1 mostra la distribució de la despesa no financera consolidada per grans àmbits, dins la qual destaca la participació de gairebé un 50% del subsector Estat. En aquest sentit, cal dir que la despesa no financera de l'Estat es preveu en 133.951 milions d'euros –un 7,6% superior a la prevista per al 2005– i que els ingressos no financers s'estimen en 128.591 milions d'euros, és a dir, un 9,4% més que l'any 2005. Aquest diferencial positiu dels ingressos s'ha traduït en un creixement d'un 36,3% de l'estalvi corrent.

1.2 Les previsions macroeconòmiques

L'escenari macroeconòmic a partir del qual s'ha elaborat el pressupost preveu un creixement real del PIB d'un 3,3% per al 2006, el mateix que per a l'any 2005. Aquestes previsions sobre l'economia espanyola són especialment positives si es té en compte el comportament de les economies de la zona euro, que s'espera que creixin, conjuntament, un 1,8% l'any 2006. En termes nominals, la moderació del deflactor del PIB des d'un 3,7% l'any 2005 a un 3,2% l'any 2006 situa el creixement del PIB a preus corrents en un 6,6%, cinc dècimes per sota del valor del 2005.

Quadre 1
Previsions macroeconòmiques per a l'economia espanyola
Variació en %, llevat que s'indiqui el contrari

	2004	2005	2006
PIB per components demanda (% variació real)			
Despesa de consum final nacional	4,8	4,1	3,9
Formació bruta de capital	4,8	6,7	5,0
Formació bruta de capital fix	4,9	6,8	5,1
Variació existències (1)	0,0	0,0	0,0
Demanda interna	4,8	4,8	4,2
Exportacions de béns i serveis	3,3	1,2	3,2
Importacions de béns i serveis	9,3	6,6	6,2
Saldo exterior (1)	-1,8	-1,7	-1,1
PIB	3,1	3,3	3,3
PIB a preus corrents	7,3	7,1	6,6
Preus i costos			
Deflactor del PIB	4,1	3,7	3,2
Deflactor de la despesa en consum final llars	3,4	3,3	3,0
Mercat de treball			
Ocupats (variació en milers) (2)	437,2	465,1	465,9
Ocupats (2)	2,6	2,7	2,6
Taxa d'atur (% s/població activa)	11,0	9,8	9,5
Productivitat per ocupat	0,5	0,6	0,7

(1) Contribució al creixement del PIB.

(2) En termes de llocs de treball equivalents a temps complet.

Font: INE i Ministeri d'Economia i Hisenda

Per components de la demanda, s'observa un alentiment del consum final i de la formació bruta de capital que es tradueix en un creixement de la demanda interna d'un 4,2%, 0,6 punts inferior al previst per al 2005. Contràriament, s'estima que les exportacions creixeran un 3,2% (dos punts per sobre de la taxa del 2005), fet que, juntament amb la moderació de les importacions, fa que la contribució del comerç exterior al PIB passi del -1,7% de l'any 2005, a un -1,1% l'any 2006. La formació bruta de capital fix presenta un creixement inferior al previst per al 2005, valor que s'explica bàsicament per una menor taxa de creixement de la construcció, que cau des d'un 5,7% l'any 2005 a un 3,8% l'any 2006. Pel que fa als béns d'equipament, les previsions en situen el creixement en un 7%, que –tot i ser força elevat– és 1,2 punts inferior al de l'any 2005.

Les previsions en l'àmbit del mercat laboral mostren una evolució positiva pel que fa a l'ocupació i la productivitat, amb taxes de variació d'un 2,6% i un 0,7%, respectivament. Paral·lelament, es manté la tendència a la baixa de la taxa d'atur, que s'estima que se situarà en un 9,5%.

Per tancar aquest epígraf, cal comentar que el passat més de gener el Govern central va revisar l'escenari macroeconòmic per als anys 2005 i 2006. Tot i que el nou escenari no representa cap modificació respecte al creixement previst per al PIB del 2006, sí que es considera interessant destacar la revisió a l'alça de l'epígraf formació bruta de capital (que passa d'una taxa de creixement prevista d'un 5% a un 5,8%⁵), la reducció de la taxa d'atur des del 9,5% al 8,4% i el creixement del superàvit previst per al conjunt de les administracions públiques, que augmenta des del 0,2% del PIB fins al 0,9%.

1.3 Els objectius del pressupost per al 2006

Les grans prioritats dels pressupostos per a l'any 2006 es poden classificar en dos grans tipus⁶: d'una banda, les polítiques socials i solidàries, que tenen com a finalitat millorar la cohesió social i augmentar els recursos destinats a la cooperació per al desenvolupament i, d'una altra, les de caràcter economicoproductiu, que pretenen dinamitzar l'economia.

> Política social i solidària. La despesa social creix un 8,3%, taxa que s'explica per la millora de les pensions, l'augment dels recursos del fons de reserva de la Seguretat Social, el foment de la política de l'habitatge i l'increment de recursos destinats a la producció de béns públics de caràcter preferent (sanitat, educació i cultura). Pel que fa a la despesa solidària, l'objectiu és que l'ajuda oficial al

5 La revisió a l'alça de la formació bruta de capital resulta compensada per la reducció en la despesa en consum final nacional, de forma que l'efecte sobre el creixement del PIB és nul.

6 Totes elles englobades en l'objectiu de garantir als ciutadans uns serveis públics de qualitat.

desenvolupament arribi al 0,5% del PIB l'any 2008, fet que es palesa en l'increment, del 24,4%, de la despesa en matèria de política exterior.

> Actuacions de caràcter econòmicoproductiu. El pressupost per al 2006 dona continuïtat als pressupostos de l'any 2005 i s'orienten a millorar la productivitat i la competitivitat, alhora que es promou l'ocupació de qualitat. En aquest sentit, un dels instruments mitjançant el qual es vol assolir aquestes fites és el programa Ingenio 2010, que es va crear l'any 2005 i té l'objectiu que la despesa en R+D+I sigui d'un 1,5% del PIB l'any 2007 i d'un 2% l'any 2010. Paral·lelament, es desenvolupa el Pla de convergència de la societat de la informació, es potencia la política de beques i d'ajuts als estudiants dins la despesa en educació (que, en conjunt, creix un 19,5%) i s'augmenta la dotació per a infraestructures en un 13,3%.

A un nivell més global, es manté la prioritat d'estabilitat pressupostària amb un superàvit per al conjunt d'administracions públiques. En aquest sentit, cal dir que amb posterioritat a la presentació del pressupost per al 2006 s'ha aprovat l'actualització del Programa d'estabilitat, en el qual es revisen els objectius per als anys 2006, 2007 i 2008. Així, tal com mostra el quadre 2, l'objectiu d'estabilitat⁷ recollit en el pressupost canvia de forma notable, i en l'àmbit del pressupost consolidat de l'Estat les previsions passen a ser d'un superàvit d'un 1% per al 2006, d'un 0,8% el 2007 i d'un 0,6% el 2008. D'altra banda, actualment està en tramitació parlamentària la reforma de les lleis d'estabilitat pressupostària, que vincularà el compliment de l'objectiu d'estabilitat al cicle econòmic. És a dir, s'exigeix superàvit en les situacions en què l'economia estigui per sobre del seu potencial, fet que permetrà compensar els dèficits quan l'economia es trobi en la situació contrària.

Quadre 2
Objectiu d'estabilitat
Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament

% PIB	2006			
	Pressupost	Programa d'estabilitat	2007	2008
Administracions centrals	0,3	1,0	0,8	0,6
Estat i organismes	-0,4	0,1	0,1	0,0
Administració de la Seguretat Social	0,7	0,9	0,7	0,6
Administracions territorials	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Comunitats autònomes	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Corporacions locals	0	0,0	0,0	0,0
Total sector públic	0,2	0,9	0,7	0,6

(*) L'objectiu per al 2007 i el 2008 correspon al fixat en el Programa d'estabilitat.

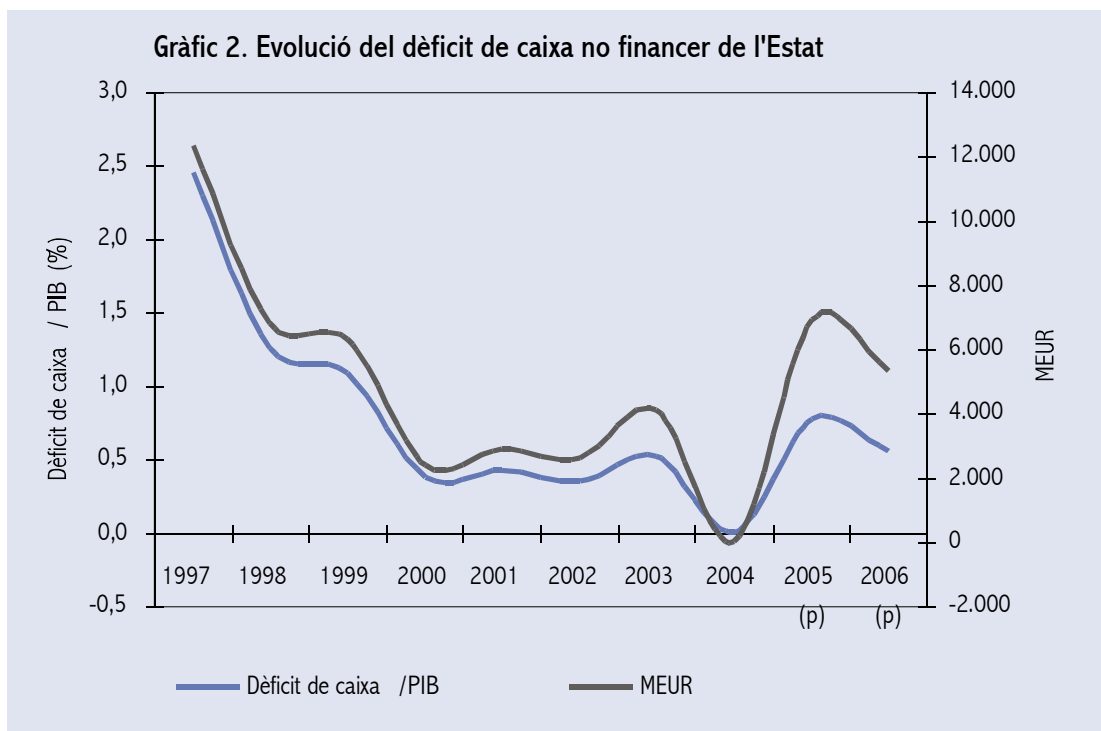
Font: actualització del Programa d'estabilitat 2005-2008, desembre 2005, i pressupostos generals de l'Estat per al 2006.

7 En compliment de la Llei 18/2001, de 12 de desembre, general d'estabilitat pressupostària, el Ple del Congrés aprova el 23 de juny de 2005 l'Acord de Govern de 20 de maig de 2005, que estableix l'objectiu d'estabilitat per al conjunt d'administracions públiques. Aquest objectiu ha estat modificat a partir de l'actualització del programa d'estabilitat d'Espanya 2005-2008, presentat el 31 de desembre de 2005.

1.4 El compte financer dels pressupostos generals de l'Estat

L'evolució del dèficit de caixa⁸ del subsector Estat en el període 1997-2006, mostra com el seu pes sobre el PIB s'ha reduït de forma significativa al llarg del període, amb valors que han passat del 2,5% l'any 1997 al 0,6% previst per a l'any 2006. Aplicant la metodologia de la comptabilitat nacional⁹, i d'acord amb els criteris del SEC-95, aquest percentatge seria d'un 0,4% per a l'any 2006, dues dècimes inferior a l'obtingut amb el criteri de caixa.

En termes monetaris, el dèficit del subsector Estat per al 2006 s'estima en 5.360 milions d'euros com a resultat d'uns ingressos no financers de 128.591 milions d'euros i unes despeses no financeres de 133.951 milions d'euros. Al seu torn, l'estalvi corrent és de 13.473 milions d'euros, un 36,3% més que l'any 2005 i un 77,1% de les despeses de capital pressupostades. La contenció del dèficit ha anat acompanyada d'una reducció del deute públic en proporció al PIB. En aquest sentit,

(p) previsió de dèficit pressupostari

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda (IGAE) i Pressupostos generals de l'Estat. Informe econòmic i financer

8 El dèficit de caixa s'obté com la diferència entre els cobraments i els pagaments efectius, és a dir, sense tenir en compte l'exercici de meritació dels ingressos i despeses que els generen.

9 La principal diferència entre la metodologia de la comptabilitat nacional i la pressupostària és que la primera segueix el principi de meritació —és a dir, la despesa s'imputa a l'exercici en què es merita—, mentre que la segona segueix el criteri de caixa —és a dir, la despesa s'anota en l'exercici en què es realitza el pagament.

Quadre 3

Compte financer del pressupost del subsector Estat

(MEUR)	2005	2006	variació 2006/2005	
			Total	%*
(1) Ingressos corrents	116.097	127.078	10.981	9,5
(2) Despeses corrents	106.209	113.605	7.396	7,0
(3) = (1) - (2) Estalvi per operacions corrents	9.888	13.473	3.585	36,3
(4) Ingressos de capital	1.494	1.513	18	1,2
(5) Despeses de capital	15.827	17.473	1.645	10,4
(6) Fons de contingència i altres imprevistos	2.491	2.873	383	15,4
(7) = (3) + (4) - (5) - (6) Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament	-6.935	-5.360	1.575	-22,7
(8) Variació neta d'actius financers	-7.076	-8.722	-1.646	23,3
(9) = (7) + (8) Endeutament net	-14.011	-14.082	-71	0,5
(10) Amortitzacions	-30.070	-31.348	-1.277	4,2
(11) = (9) + (10) Endeutament brut	-44.081	-45.430	-1.348	3,1
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament/PIB	-0,8%	-0,6%		

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2005.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2006.

s'estima que al final de l'any 2005 el pes del deute sobre el PIB era d'un 35,1%, xifra que contrasta amb el 49,7% de l'any 2000.

Els ajustos en termes de comptabilitat nacional, i d'acord amb els criteris del SEC-95, s'estimen en 1.402 milions d'euros, xifra que redueix el dèficit del subsector Estat fins a 3.958 milions d'euros.

Quadre 4

Equivalència entre el saldo pressupostari de subsector Estat i el saldo en termes de comptabilitat nacional. 2006

(MEUR)	2005	2006
Ingressos no financers	117.592	128.591
Despeses no financeres	124.527	133.951
Superàvit (+) Dèficit (-) del Pressupost	-6.935	-5.360
Ajustos	3.542	1.402
Interessos	2.455	1.478
Inexecució	2.491	2.679
Altres ajustos nets	-1.404	-2.755
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament	-3.394	-3.958
% sobre el PIB	-0,4%	-0,4%

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2006. Informe econòmic i financer.

2

Les despeses

Quadre 5
Pressupostos generals de l'Estat per al 2006. Despeses consolidades. Classificació econòmica

(MEUR)

CAPÍTOLS	Estat	Org. autòn.	Seguretat Social	Altres org.	Transf. internes	Total consolidat	% s/ total	% var. 06/05*
1. Remuneracions de personal	22.124	2.070	2.140	1.057		27.391	9,1	8,0
2. Compres de béns i serveis	3.069	2.048	1.748	393		7.259	2,4	7,1
3. Interessos	17.443	16	26	0		17.485	5,8	-9,6
4. Transferències corrents	70.968	29.694	86.200	5	10.230	176.638	58,6	8,7
OPERACIONS CORRENTS	113.605	33.829	90.114	1.455	10.230	228.773	75,9	6,9
5. Fons de contingència i altres imprevistos	2.873					2.873	1,0	15,4
6. Inversions reals	9.338	2.466	450	283		12.537	4,2	6,8
7. Transferències de capital	8.134	1.474	79	1	1.751	7.937	2,6	17,2
OPERACIONS DE CAPITAL	17.473	3.940	528	285	1.751	20.475	6,8	10,6
OP. NO FINANCERES	133.951	37.769	90.642	1.740	11.981	252.121	83,6	7,3
8. Actius financers	9.677	860	7.172	1		17.711	5,9	21,7
9. Passius financers	31.348	232	77			31.657	10,5	4,5
OP. FINANCERES	41.025	1.092	7.249	1		49.367	16,4	10,1
TOTAL	174.976	38.861	97.891	1.741	11.981	301.488	100,0	7,7

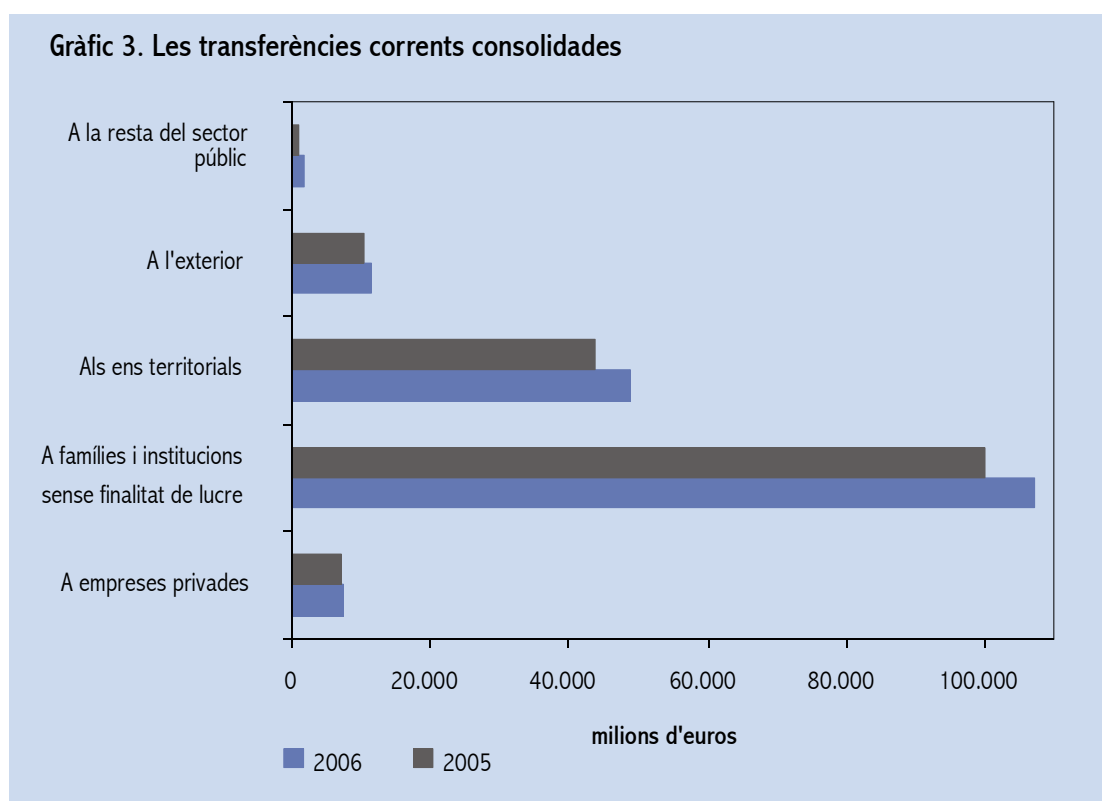
(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2005.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2006.

2.1 El pressupost consolidat de despeses

La Llei 30/2005, de 29 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per al 2006, situa la despesa consolidada en 301.488 milions d'euros, un 7,7% més que el pressupost aprovat per a l'any 2005. La classificació econòmica de les despeses mostra el pes de les operacions corrents, amb un 75,9% del total. Per capítols, els més importants són el de transferències corrents (58,6% del total), els passius financers (10,5%) i les despeses de personal (9,1%). Quant a les transferències corrents, cal assenyalar que els principals destinataris són les famílies i institucions sense finalitat de lucre i els ens territorials.

La part més important de les transferències corrents del subsector Estat s'adrecen al finançament dels ens territorials. Les dels organismes autònoms es dirigeixen principalment a famílies i institucions sense finalitat de lucre perquè el Servei Públic

Font: pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2006.

d'Ocupació Estatal (INEM) –que concentra el 67,5% de les transferències corrents d'organismes autònoms– destina la major part del seus recursos a prestacions a desocupats i a foment de la inserció i l'estabilitat laboral. Finalment, les de la Seguretat Social també es destinen a famílies i institucions sense finalitat de lucre atesa la importància de les pensions i altres tipus de prestacions.

En relació amb l'any anterior, l'augment més important correspon als capítols d'actius financers (21,7%) i de transferències de capital (17,2%). En el primer cas destaca el paper del subsector Estat, en el qual l'increment és d'un 24,4% que s'explica, en una bona part, per l'actuació del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç, on els actius financers creixen un 48,4% com a conseqüència d'una major dotació dels programes d'R+D+I (814,5 milions d'euros addicionals) i d'una aportació al Fons d'Ajuda al Desenvolupament –que té com a objectiu la promoció comercial i la internacionalització de les empreses– que supera en 330 milions d'euros la de l'any anterior. D'altra banda, el Ministeri de Foment realitza aportacions patrimonials a RENFE-Operadora i a la Societat Estatal d'Infraestructures de Transport Terrestre per import de 404 milions d'euros i 400 milions d'euros, respectivament. Quant a la Seguretat Social, el capítol d'actius financers inclou la dotació del fons de reserva de pensions, al qual es destinen 6.267 milions d'euros, un 2,7% més que l'any 2005. Pel que fa a les transferències de capital, l'evolució és conseqüència del reforçament dels programes de recerca i dels ajuts per a l'adquisició d'habitatge. Per grans tipologies, les despeses corrents creixen un 6,9% i les de capital un 10,6%.

2.2 Les polítiques de despesa

D'acord amb les normes per a l'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat, la despesa (capítols 1-8) es classifica en cinc grans àrees (que engloben un total de vint-i-sis polítiques): serveis públics bàsics, accions de protecció i promoció social,

Quadre 6

Pressupostos generals consolidats de l'Estat per al 2006. Capítols de l'1 al 8 Classificació per polítiques de despesa

(MEUR)				% var.
POLÍTIQUES	2005	2006	% s/total	06/05*
SERVEIS PÚBLICS BÀSICS	15.591	17.160	6,4	10,1
Justícia	1.184	1.333	0,5	12,5
Defensa	6.758	7.123	2,6	5,4
Seguretat ciutadana i inst. penitenciàries	6.493	7.267	2,7	11,9
Política exterior	1.156	1.437	0,5	24,4
DESPESA SOCIAL	125.248	135.612	50,3	8,3
Actuacions de protecció i promoció social	119.044	128.689	47,7	8,1
Pensions	79.221	84.682	31,4	6,9
Altres prestacions econòmiques	10.656	11.972	4,4	12,3
Serveis socials i promoció social	1.378	1.650	0,6	19,8
Foment de l'ocupació	6.238	6.527	2,4	4,6
Desocupació	12.688	13.578	5,0	7,0
Accés a l'habitatge i foment de l'edificació	878	1.079	0,4	22,9
Gestió i Administració de la Seguretat Social	7.984	9.200	3,4	15,2
Producció de béns públics de caràcter preferent	6.204	6.923	2,6	11,6
Sanitat	3.648	3.961	1,5	8,6
Educació	1.620	1.935	0,7	19,5
Cultura	936	1.028	0,4	9,7
ACTUACIONS DE CARÀCTER ECONÒMIC	29.811	33.799	12,5	13,4
Agricultura, pesca i alimentació	8.297	8.479	3,1	2,2
Indústria i energia	1.765	1.891	0,7	7,2
Comerç, turisme i pimes	1.198	1.655	0,6	38,1
Subvencions al transport	1.309	1.580	0,6	20,7
Infraestructures	11.420	12.937	4,8	13,3
Investigació, desenvolupament i innovació	5.018	6.546	2,4	30,4
Investigació civil	3.688	4.862	1,8	31,8
Investigació militar	1.330	1.684	0,6	26,6
Altres actuacions de caràcter econòmic	804	710	0,3	-11,6
ACTUACIONS DE CARÀCTER GENERAL	78.889	83.261	30,9	5,5
Alta direcció	588	643	0,2	9,2
Serveis de caràcter general	6.712	7.571	2,8	12,8
Administració financera i tributària	1.425	1.479	0,5	3,8
Transferències a altres admin. públiques	50.891	56.146	20,8	10,3
Deute públic	19.272	17.422	6,5	-9,6
TOTAL PRESSUPOST (Cap. 1-8)	249.538	269.832	100,0	8,1

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2005.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2006.

producció de béns públics de caràcter preferent, mesures de caràcter econòmic i actuacions de caràcter general. Respecte als grans agregats en què es classifica la despesa, cal dir que la despesa social –que és la suma de les actuacions de protecció i promoció social i de producció de béns públics de caràcter preferent– representa un 50,3% del total.

El conjunt de despeses dels capítols 1-8 creixen un 8,1% en comparació amb el pressupost de l'any 2005, amb un increment significatiu de les destinades a actuacions de caràcter econòmic (13,4%), a la producció de béns públics de caràcter preferent (11,6%) i als serveis públics bàsics (10,1%). Més concretament, cal remarcar els increments corresponents a les actuacions en matèria de comerç, turisme i pimes (38,1%), investigació, desenvolupament i innovació (30,4%); política exterior (24,4%); accés a l'habitatge i foment de l'edificació (22,9%); subvencions al transport (20,7%); serveis socials i promoció social (19,8%) i educació (19,5%).

Des d'una òptica de participació en les despeses totals, les polítiques més rellevants són les pensions (amb un 31,4% de la despesa total dels capítols 1-8), les transferències a altres administracions públiques (20,8%), el deute públic (6,5%), la desocupació (5%), les infraestructures (4,8%), les altres prestacions econòmiques (4,4%), la gestió i administració de la Seguretat Social (3,4%) i l'agricultura, pesca i alimentació (3,1%).

Despesa de caràcter social i solidària

> **Pensions.** Un 87,2% de la despesa en aquest àmbit correspon a les pensions contributives¹⁰, que creixen un 7,2% amb l'objectiu de mantenir els nivells de protecció i millorar les pensions més baixes. L'altre gran programa dins la política de pensions és el de classes passives, que representa un 9,2% del total. Més concretament, l'any 2006 està previst impulsar la plena efectivitat de la Llei 9/2005, que va aprovar la compatibilitat de les pensions de l'assegurança obligatòria de vellesa i invalidesa (SOVI) i les de viduïtat.

> **Desocupació.** Aquesta política es dota, l'any 2006, de 13.578 milions d'euros, amb un increment d'un 7% respecte a l'any anterior. Una de les mesures previstes és la modificació de la renda activa d'inserció a partir de l'aprovació del Reial decret 205/2005 que n'amplia la durada de 10 a 11 mesos, instrumenta mesures per fomentar la cerca d'ocupació per part dels receptors i redueix el temps d'espera per a ser-ne beneficiari (de tres mesos a un mes). La política de desocupació s'instrumenta mitjançant el Servei Públic d'Ocupació Estatal (INEM), que estructura les seves actuacions en tres grans línies: l'impuls a la reinserció social; la millora de la gestió de les prestacions per desocupació i la lluita contra el frau en les prestacions per desocupació.

10 Les pensions de jubilació són les més importants, amb un 66,3% del total.

- > Altres prestacions econòmiques. Del total de recursos destinats a aquest epígraf, un 84,9% corresponen al programa de subsidis d'incapacitat temporal i altres prestacions de la Seguretat Social, l'import del qual s'ha incrementat un 12,4% respecte a l'any 2005. Dins d'aquest programa destaquen els subsidis d'incapacitat temporal i de maternitat i risc durant l'embaràs, que, conjuntament, representen un 79,6% del programa.
- > Gestió i administració de la Seguretat Social. El superàvit previst per a la Seguretat Social, i que s'estima en un 0,7% del PIB¹¹, ha de permetre la dotació de 6.267 milions d'euros al fons de reserva, que, sumats al saldo de juliol de 2005, situen el contingut d'aquest fons en 32.917 milions d'euros.
- > Serveis socials i promoció social. Amb un creixement d'un 19,8%, les actuacions en relació amb els serveis socials i la promoció social representen un 0,6% de la despesa total dels capítols de l'1 al 8. Per programes, destaca el pes del d'acció en favor dels migrants i d'altres serveis socials de l'Estat, que, conjuntament, representen un 46,6% del total. En el primer cas, l'actuació amb més relleu és la del Fons de suport a l'acollida i integració dels immigrants, amb una dotació total de 182 milions d'euros, xifra que representa un increment d'un 52%. En termes de variació anual el programa que més creix és el de serveis socials de la Seguretat Social a persones grans, amb una taxa d'un 68%.
- > Política exterior. Amb una dotació de 681 milions d'euros, el programa de cooperació per al desenvolupament concentra el 88% de l'augment de recursos en política exterior i el 47,4% de la despesa total en aquest àmbit. En relació amb el 2005, el volum de recursos destinats a aquest programa s'ha incrementat en un 57,1% a fi de donar compliment als compromisos adquirits en el si de la Unió Europea i a la Cimera de Monterrey amb l'objectiu que la despesa en cooperació per al desenvolupament arribi, l'any 2008, a un 0,5% del PIB.
- > Accés a l'habitatge i foment de l'edificació. La política de l'habitatge té com a eix la promoció, administració i ajuts per a la rehabilitació i l'accés a l'habitatge. De fet, aquest programa representa un 91,8% de la despesa total en aquesta matèria, amb un creixement d'un 23,1% respecte a l'exercici anterior. El marc de les actuacions en aquest àmbit és el Pla estatal de l'habitatge 2005-2008, que té com a objectiu afavorir l'accés dels ciutadans a l'habitatge, amb una previsió d'un total de 720.000 actuacions en el període 2005-2008 i un cost de 6.822 milions d'euros.

Actuacions de caràcter economicoproductiu

- > Infraestructures. La política d'infraestructures sumarà un total de 12.937 milions d'euros, amb un creixement d'un 13,3% respecte al pressupost del 2005.

11 Aquesta estimació ha estat revisada a l'alça en l'actualització del Programa d'estabilitat 2005-2008 de desembre del 2005, on s'estima que l'any 2006 el superàvit de la Seguretat Social sigui d'un 0,9%.

D'aquest import, un 56,5% són dotacions per a inversió real, un 28,4% actius financers, un 8,4% transferències de capital i un 6,6% operacions corrents. En relació amb la inversió real (7.313 milions d'euros), la major part es destinarà a actuacions en carreteres (46%), en infraestructures hidrològiques (27%) i en ferrocarrils (20%). Tanmateix, s'ha de posar de manifest que la majoria de les actuacions inversores en ferrocarrils, ports i aeroports es vehiculen mitjançant empreses públiques, que no consoliden. En aquest sentit, per tal d'obtenir la inversió real en infraestructures també cal tenir en compte la realitzada mitjançant ens públics i societats mercantils, i que sumen un total de 9.658 milions d'euros¹², que afegits als 7.313 milions d'euros situen el volum total de recursos destinats a inversió real en 16.234 milions d'euros.

> Agricultura, pesca i alimentació. Les actuacions de caràcter econòmic orientades al sector primari es concentren en la regulació dels mercats agraris (76,1%), on s'inclouen les subvencions a la producció agrària de la Unió Europea (FEOGA-Garantia) i en el desenvolupament sostingut del medi rural (10,4%).

> Investigació, desenvolupament i innovació. La dotació total per a aquesta política és de 6.546 milions d'euros, un 30,4% més que l'any 2005. La política del Govern central en matèria d'R+D+I té com a grans línies d'actuació les definides pel Pla nacional d'investigació científica, desenvolupament i innovació tecnològica (2004-2007) i pel Programa marc d'investigació i desenvolupament de la Unió Europea (2002-2006). Tanmateix, per a impulsar i reforçar les diferents actuacions que es duen a terme en l'àmbit de l'R+D+I i amb la finalitat d'assegurar una millor gestió i un major rendiment dels recursos destinats, es va crear l'any 2005 el programa Ingenio 2010¹³. Per tal d'implementar-lo, aquest programa s'estructura entorn de tres instruments: CENIT, que preveu el finançament de projectes integrats d'investigació industrial de caràcter estratègic –de gran dimensió i llarg abast científicotècnic– i orientats a una investigació planificada amb potencial projecció internacional; CONSOLIDER, que té com a objectiu incrementar la grandària mitjana dels grups de recerca, i AVANZ@ que és un dels eixos de la política de productivitat amb actuacions adreçades tant als ciutadans com a les pimes i que se situen en diversos àmbits, com ara l'administració electrònica o l'educació. Per ministeris, la política d'R+D+I es concentra en el d'Indústria, Comerç i Turisme (52,4%) i el d'Educació i Ciència (37,1%). Aquesta política es porta a terme en un 55,5% mitjançant el capítol d'actius financers, que experimenta un augment d'un 34,4% respecte al pressupost del

12 La major part d'aquesta despesa correspon a actuacions en la xarxa ferroviària (52%). De la resta d'actuacions destaquen les relacionades amb aeroports (19%), ports (15%) i infraestructures hidrològiques (13%).

13 El programa Ingenio es marca com a fita que la despesa en R+D+I arribi al 2% del PIB en l'horitzó de l'any 2010.

2005. Els programes amb més dotació són el d'investigació i desenvolupament tecnològic i industrial (45,6% del total) i el de foment i coordinació de la investigació científica i tècnica (15,4%). En comparació amb l'any 2005, destaca l'increment dels programes d'innovació tecnològica de les telecomunicacions (334,9%), de foment i coordinació de la investigació científica i tècnica (79,1%) i d'investigació i desenvolupament de la societat de la informació (35%).

> Educació. El 50,9% del pressupost destinat a educació s'aplica al programa de beques i ajuts a estudiants. Tanmateix, el programa que s'incrementa de forma més notable és el d'educació infantil i primària, que creix un 116,1% i representa un 18,1% de la despesa total com a conseqüència de la incorporació dels impactes recollits en el Projecte de llei orgànica d'educació. En aquest sentit, s'incorporen 175 milions d'euros destinats a l'educació infantil i 31 milions d'euros per als programes de reforç. La distribució de la despesa educativa en tres grans àrees (universitària, no universitària i de promoció educativa) mostra com el creixement més important correspon a la no universitària, amb un increment d'un 38,6%.

> Comerç, turisme i pimes. El 76,2% dels recursos destinats a aquesta política tenen com a objectiu la promoció comercial i internacional de l'empresa. Aquesta actuació rep un important impuls, amb un increment d'un 38,3% que s'aplica principalment a tres fons: d'ajuda al desenvolupament, per a inversions a l'exterior i per a inversions a l'exterior de la petita i mitjana empresa. L'altre gran àmbit que es potenciarà durant l'any 2006 és el turisme, amb l'aplicació de mesures que s'emmarquen en el Pla integral de qualitat del turisme espanyol 2000-2006 i que representen un augment dels recursos d'un 66,5%, que fan que la despesa en turisme sigui un 15,7% de l'import total (1.655 milions d'euros).

> Subvencions al transport. Del total d'actuacions, un 73,7% dels recursos es destinen al transport terrestre, dels quals un 89,3% s'adrecen a: RENFE-Operadora (558 milions d'euros), Consorci de Transports de Madrid (169 milions), Autoritat del Transport Metropolità de Barcelona (155 milions), Ferrocarrils de Via Estreta-FEVE (85 milions), Entitat Pública del Transport Metropolità de València (36 milions) i Comunitat Autònoma de Canàries (35 milions). Tanmateix, els programes que presenten increments més importants són els de suport al transport marítim i aeri, la majoria dels quals es destinen a bonificar els preus dels transports utilitzats pels residents de la Unió Europea en territoris espanyols extrapeninsulars.

2.3. La inversió de l'Estat a Catalunya

El pressupost per al 2006 preveu una inversió total de 25.263 milions d'euros, dels quals 12.537 milions corresponen al sector públic administratiu (Estat, Seguretat Social i altres organismes públics) i 12.726 milions al sector públic empresarial i

fundacional. Del conjunt de la inversió de l'Estat, es preveu que 2.878 milions d'euros es destinaran a Catalunya¹⁴, és a dir, un 14,6% del total regionalitzat. La distribució de la inversió a Catalunya segons la seva procedència mostra com el sector públic empresarial i fundacional representa un 79,4% del total.

A partir de l'annex d'inversions reals que acompanya els pressupostos, es pot conèixer el detall de les inversions de l'Estat a Catalunya. Com s'observa al quadre 8, es preveu que, dels 12.537 milions d'euros de la inversió de l'Estat, de la Seguretat Social i dels seus organismes, Catalunya en rebrà 593 milions, provinents principalment dels ministeris de Foment i de Medi Ambient. Quant a la inversió del sector empresarial i fundacional, cal assenyalar que la major part prové d'Administrador de Infraestructuras Ferroviarias (ADIF), Aeropuertos Españoles y

Quadre 7

Distribució de les inversions reals dels PGE per comunitats autònomes per al 2006 (*)

	Total Estat, Seguretat Social i organismes públics			Total general(**)			
	MEUR	%	euros/hab	MEUR	%	euros/hab	Índex
Andalusia	1.320	15,3	168	3.096	15,7	394	88,1
Aragó	574	6,6	452	985	5,0	776	173,4
Astúries	397	4,6	369	789	4,0	733	163,8
Balears	66	0,8	67	183	0,9	186	41,5
Canàries	235	2,7	119	604	3,1	307	68,6
Cantàbria	323	3,7	575	405	2,1	720	160,8
Castella-Lleó	852	9,9	339	1.724	8,7	687	153,4
Castella-la Manxa	575	6,7	304	1.090	5,5	575	128,5
Catalunya	593	6,9	85	2.878	14,6	411	91,9
Comunitat Valenciana	550	6,4	117	1.767	9,0	377	84,1
Extremadura	461	5,3	426	577	2,9	532	118,9
Galícia	795	9,2	288	1.495	7,6	541	120,9
Madrid	1.293	15,0	217	2.601	13,2	436	97,4
Múrcia	286	3,3	214	729	3,7	545	121,8
Navarra	30	0,3	50	117	0,6	196	43,9
País Basc	110	1,3	52	411	2,1	194	43,2
Rioja	100	1,2	333	174	0,9	578	129,0
Ceuta	38	0,4	502	68	0,3	908	202,8
Melilla	32	0,4	493	51	0,3	775	173,2
Total regionalitzat	8.630	100,0	196	19.744	100,0	448	100,0
No regionalitzat	3.907		89	5.520		125	
TOTAL	12.537		284	25.263		573	

(*) Inclou la inversió en defensa

(**) Inclou el sector públic empresarial i fundacional

Font: Pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2006. Informe Econòmic i Financer.

14 En aquest punt, cal dir que no s'inclouen altres actuacions inversores que executarà l'Estat de forma indirecta i que, per tant, estan recollides en el capítol 7 (transferències de capital), com és el cas dels convenis de carreteres del Ministeri de Foment amb ajuntaments o l'aportació a l'empresa concessionària encarregada de la construcció del TGV Figueres-Perpinyà (65 milions d'euros).

Quadre 8**Distribució per organismes inversors de les inversions reals dels PGE per al 2006**

(Milions d'euros)

	Catalunya	Espanya reg.	% Cat/Esp reg.	Total Espanya
Total Estat, Seguretat Social i organismes públics	593	8.630	6,9	12.537
15 Min. d'Economia i Hisenda	17	166	10,3	196
17 Min. Fomento	403	4.713	8,6	4.909
18 Min. Educació i Ciència	12	162	7,2	271
23 Min. Medi Ambient	64	2.003	3,2	2.425
Resta de seccions	23	1.254	1,9	4.286
Sector públic empresarial i fundacional (*)	2.285	11.113	20,6	12.726
Administrador Infraestructuras Ferroviarias (ADIF)	1.263	4.692	26,9	4.992
Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA)	497	1.752	28,4	1.792
Aguas de la Cuenca del Ebro (ACESA)	11	97	11,3	97
Canal Segarra - Garrigues, SA	21	21	100,0	21
Centro Intermodal de Logística, SA (CILSA)	34	34	100,0	34
Correos y Telégrafos (consolidat)	42	244	17,1	247
Depuradora del Baix Llobregat, SA	31	31	100,0	31
Puertos del Estado y Autoridades Portuarias (consolidat)	266	1.397	19,1	1.404
RENFE - operadora	14	95	14,6	1.031
SEIASA del Nordeste, SA	44	232	19,0	232
Soc. Estatal de Infr. de Transporte Terrestre (SEITTSA)	29	205	14,0	205
Resta d'empreses i fundacions	33	2.314	1,4	2.641
TOTAL INVERSIÓ ESTAT i OA	2.878	19.744	14,6	25.263

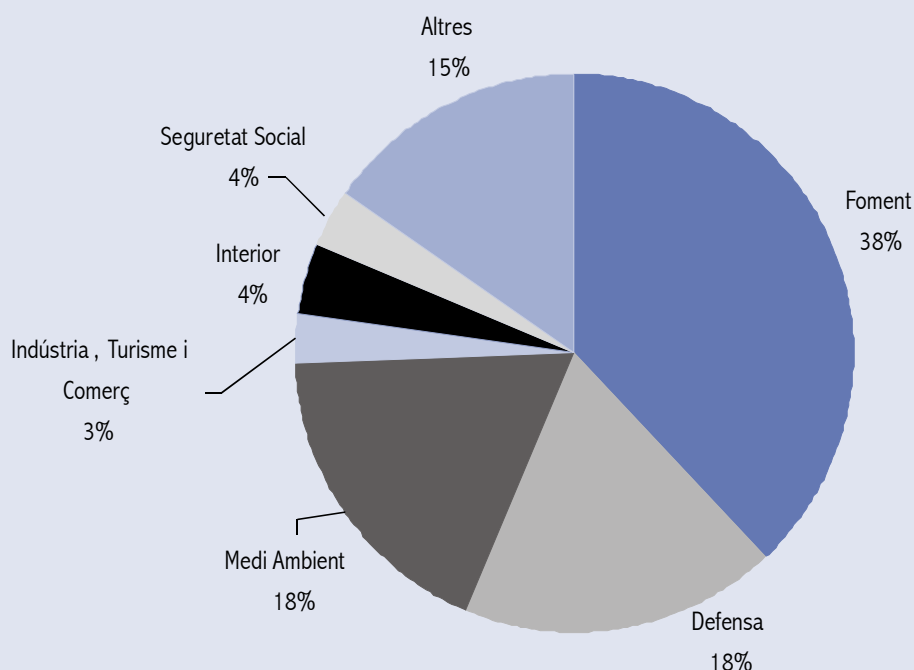
(*) La inversió pressupostada per l'empresa ACUAMED, ha passat de 183 milions d'euros l'any 2005 a 9 milions l'any 2006 com a resultat de la reforma de la Llei del Pla Hidrològic Nacional (PHN) que desclassifica una sèrie d'obres hidràuliques que deixen de ser d'interès general i passen a titularitat de la Generalitat.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2006. Annex d'inversions reals.

Navegación Aérea (AENA) i Puertos del Estado y Autoridades Portuarias. Més concretament, de l'import associat a ADIF un total de 1.039 milions (82,3% del total) correspon a inversions a efectuar en la línia del TGV Madrid-Barcelona-frontera francesa. Quant a (AENA), la major part és per a obres a l'aeroport del Prat, a Barcelona (462 milions d'euros). Finalment, l'empresa Puertos del Estado y Autoridades Portuarias destinarà 245 milions a actuacions a desenvolupar en el port de Barcelona. Conjuntament, aquestes tres empreses representen el 88,7% de la inversió a realitzar per les diferents empreses públiques estatals a Catalunya i el 70,4% del total de la inversió prevista pel conjunt de l'Estat a Catalunya l'any 2006.

En el quadre 9 es presenta la inversió de l'Estat a Catalunya per tipologies. A diferència de la resta de quadres, en aquest les dades corresponen al projecte de pressupostos. En conjunt, s'observa com la inversió de l'Estat a Catalunya es concentra en l'anomenat *grup fomento*. En aquest sentit, cal destacar que Catalunya té un pes d'un 19,3% en la inversió regionalitzada del grup fomento, mentre que per al

Gràfic 4. Les inversions reals consolidades per al 2006

Font: pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2006.

Quadre 9

Inversió real en infraestructures segons tipologia d'inversió Projecte de pressupostos per al 2006

(Milions d'euros)

	Catalunya	Espanya Regionalitzat	% Cat / Esp. Reg	Total Espanya
Carreteres	231	3.294	7,0	3.452
Infraestructures ferroviàries	1.433	6.250	22,9	7.553
Aeroports	494	1.745	28,3	1.785
Ports	266	1.354	19,7	1.431
Altres inversions Fomento	82	348	23,5	506
A. GRUP FOMENTO	2.506	12.991	19,3	14.727
B. HABITATGE	2	51	4,5	60
Regulació i Sanejament d'aigües	83	2.880	2,9	3.083
Actuacions a la Costa (DG costes)	29	190	15,5	190
Regadius	65	595	10,9	595
C. MEDI AMBIENT I REGADIUS	177	3.664	4,8	3.867
TOTAL (A+B+C)	2.686	16.707	16,1	18.655
Resta inversions de l'Estat	135	2.784	4,8	6.463
TOTAL INVERSIÓ ESTAT	2.821	19.491	14,5	25.118

Font: Elaboració pròpia a partir del projecte de Pressupostos generals de l'Estat per al 2006

conjunt de la inversió la seva participació és d'un 14,5%. Les dades finalment aprovades han representat un increment de 57 milions d'euros¹⁵ de la inversió de l'Estat a Catalunya, import que prové majoritàriament del sector públic administratiu i que situa el pes sobre el total en un 14,6%.

2.4 Les despeses no financeres del subsector Estat

Amb un total de 133.951 milions d'euros, el subsector Estat representa un 53% de la despesa no financera del sector administratiu i es destina en un 84,8% a operacions corrents. La distribució per seccions mostra que les més importants són: ens

Quadre 10
Despesa no financera de l'Estat

Secció	MEUR	% s/total
Casa de S.M. el Rei	8	0,0
Corts Generals	198	0,1
Tribunal de Comptes	51	0,0
Tribunal Constitucional	20	0,0
Consell d'Estat	11	0,0
Deute Públic	17.422	13,0
Classes Passives	8.315	6,2
Consell General del Poder Judicial	65	0,0
Ministeri d'Assumptes Exteriors i de Cooperació	1.289	1,0
Ministeri de Justícia	1.294	1,0
Ministeri de Defensa	7.414	5,5
Ministeri d'Economia i Hisenda	3.080	2,3
Ministeri d'Interior	6.623	4,9
Ministeri de Foment	6.952	5,2
Ministeri d'Educació i Ciència	3.544	2,6
Ministeri de Treball i Assumptes Socials	6.407	4,8
Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç	2.708	2,0
Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació	1.562	1,2
Ministeri d'Administracions Públiques	557	0,4
Ministeri de Medi Ambient	2.037	1,5
Ministeri de Cultura	677	0,5
Ministeri de la Presidència	256	0,2
Ministeri de Sanitat i Consum	824	0,6
Ministeri de l'Habitatge	1.066	0,8
Diversos ministeris	2.387	1,8
Ens territorials	44.399	33,1
FCI	1.160	0,9
Relacions Financeres UE	10.946	8,2
Fons de contingència	2.679	2,0
Total	133.951	100,0

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2006.

¹⁵ La major part (44 milions d'euros) d'aquest augment de recursos es destina a inversions en carreteres i ferroviàries. Dels 13 milions restants, un 85% s'aplica a actuacions en matèria d'habitatge i de cultura.

territorials (33,1%), deute públic (13%), relacions financeres amb la UE (8,2%), classes passives (6,2%), Ministeri de Defensa (5,5%), Ministeri de Foment (5,2%), Ministeri de l'Interior (4,9%) i Ministeri de Treball i Assumptes Socials (4,8%). En relació amb l'any 2005, la classificació orgànica mostra forts increments en el cas del Ministeri d'Economia i Hisenda (35%), el Ministeri d'Assumptes Exteriors i de Cooperació (27,7%), el Ministeri de Sanitat i Consum (21,2%), el Ministeri d'Habitatge (22,4%) i el Ministeri d'Educació i Ciència (20%).

Respecte a l'any 2005 els capítols que més creixen són el de transferències de capital i el corresponent al fons de contingència i a altres imprevistos¹⁶. Quant a la despesa en concepte de pagament d'interessos, se'n preveu una reducció d'un 9,6% per l'evolució del tipus d'interès.

Les transferències corrents, és a dir, el 53% de les despeses no financeres del subsector Estat, es destinen en un 79,2% a altres administracions públiques (46% a comunitats autònomes, 18% a corporacions locals i 15,2% a la Unió Europea). En conjunt, les transferències corrents creixen un 11,6% com a conseqüència —entre d'altres— de l'augment de recursos que es destinen a l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional, a finançar els complements de pensions mínimes de la Seguretat Social, a subvencionar l'Ens Públic de Ràdio i Televisió Espanyola, a millorar la sanitat, a atendre el cost de la reforma educativa prevista en el Projecte de llei orgànica d'educació, a liquidar imports pendents relatius al finançament dels ens locals i a subvencionar el transport aeri i marítim a residents de la Unió Europea no peninsulars.

Quadre 11
Pressupostos generals de l'Estat per al 2006.
Classificació econòmica de les despeses no financeres

(MEUR)				% var.
CAPÍTOLS	2005	2006	% s/total	06/05*
1. Remuneracions de personal	20.447	22.124	16,5	8,2
2. Compres de béns i serveis	2.905	3.069	2,3	5,7
3. Interessos	19.293	17.443	13,0	-9,6
4. Transferències corrents	63.565	70.968	53,0	11,6
OPERACIONS CORRENTS	106.209	113.605	84,8	7,0
5. Fons de contingència i altres imprevistos	2.491	2.873	2,1	15,4
6. Inversions reals	8.841	9.338	7,0	5,6
7. Transferències de capital	6.986	8.134	6,1	16,4
OPERACIONS DE CAPITAL	15.827	17.473	13,0	10,4
TOTAL DESPESES NO FINANCERES	124.527	133.951	100,0	7,6

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2005.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2006.

¹⁶ La dotació del fons de contingència és un 2% de la despesa no financera del subsector Estat, és a dir, 2.679 milions d'euros.

Al seu torn, les transferències de capital creixen un 16,4% per l'augment dels recursos destinats a programes de recerca i dels ajuts per a l'adquisició de l'habitatge.

3.

Els ingressos

3.1 El pressupost consolidat d'ingressos

El pressupost per al 2006 estima uns ingressos consolidats dels capítols 1-8 de 255.749 milions d'euros, un 8,6% més que l'any 2005. La necessitat d'endeutament prevista és de 45.739 milions d'euros, import que és un 3,4% superior al de l'exercici anterior i un 15,2% del pressupost total consolidat. La classificació econòmica permet evidenciar la importància dels ingressos corrents, que representen un 97,7% del pressupost total (capítols 1-8). Més concretament, els impostos directes i les cotitzacions socials són els que aporten un volum de recursos més important, amb un 72% del total i un creixement d'un 9,8% respecte al 2005. Quant a les transferències corrents, el pressupost del 2006

Quadre 12

Pressupostos generals de l'Estat per al 2006. Ingressos consolidats. Classificació econòmica

(MEUR)								
CAPÍTOLS	Estat	Org. autòn.	Seg. Social	Altres org.	Transf. internes	Total consol.	% s/ total	% var. 06/05*
1. Impostos directes i cotitzacions socials	72.036	21.984	90.169			184.190	72,0	9,8
2. Impostos indirectes	45.302					45.302	17,7	5,2
3. Taxes, preus públics i altres ingressos	2.298	1.140	714	81		4.233	1,7	0,6
4. Transf. corrents	5.605	10.532	5.295	1.335	10.230	12.537	4,9	2,7
5. Ingr. patrimonials	1.837	362	1.300	14		3.513	1,4	11,9
OP. CORRENTS	127.078	34.018	97.478	1.430	10.230	249.775	97,7	8,4
6. Alienació d'inv. reals	98	465	1	0		564	0,2	-0,6
7. Transf. capital	1.415	2.762	99	248	1.751	2.773	1,1	6,8
OP. DE CAPITAL	1.513	3.227	100	248	1.751	3.337	1,3	5,5
OP. NO FINANCERES	128.591	37.245	97.578	1.678	11.981	253.112	99,0	8,4
8. Actius financers	955	1.306	313	63		2.637	1,0	28,6
TOTAL INGRESSOS	129.546	38.551	97.891	1.741	11.981	255.749	100,0	8,6
Necessitat d'endeutament	-45.430	-309				-45.739		3,4
TOTAL	174.976	38.861	97.891	1.741	11.981	301.488		7,7

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2005.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2006.

en recull una reducció del pes des d'un 5,2% a un 4,9%. De la mateixa manera, els impostos indirectes també perden pes i passen d'un 18,3% l'any 2005 a un 17,7%, com a conseqüència d'un creixement inferior al dels ingressos totals.

En conjunt, els ingressos tributaris representen un 46,5% dels ingressos no financers i les cotitzacions socials, un 44,7%. Pel que fa a l'origen de les transferències corrents, cal assenyalar que provenen especialment de fons europeus i que tenen com a principal destinació els organismes públics Fons Espanyol de Garantia Agrària (6.424 milions d'euros provinents del FEOGA-Garantia) i Servei Públic d'Ocupació Estatal-INEM (872 milions d'euros provinents del Fons Social Europeu). El mateix succeeix amb les transferències de capital, que en un 96,6% corresponen a fons europeus. Així, dels 1.415 milions d'euros que rep l'Estat, 1.367 milions corresponen al Fons Europeu de Desenvolupament Regional (950 milions d'euros), al Fons de Cohesió (252 milions d'euros) i al FEOGA-Orientació (165 milions d'euros). D'altra banda, els organismes autònoms reben 1.176 milions d'euros en concepte de transferències de capital de l'exterior, que es destinen al Fons Espanyol de Garantia Agrària (552,6 milions d'euros) i a organismes dependents del Ministeri de Medi Ambient.

3.2 El pressupost d'ingressos del subsector Estat

Els recursos no financers del subsector Estat l'any 2006 tenen una previsió de 128.591 milions d'euros, un 9,4% més que l'any 2005. La classificació econòmica posa de manifest que els impostos directes són un 56% dels ingressos no financers

Quadre 13

Pressupostos generals del subsector Estat.

Classificació econòmica dels ingressos no financers

(MEUR)

	Pressupost 2005	Pressupost 2006	% s/total	% var. 06/05*
1. Impostos directes	63.689	72.036	56,0	13,1
- sobre la renda de les persones físiques	33.703	37.992	29,5	12,7
- sobre la renda de les societats	27.901	31.681	24,6	13,5
- cotitzacions socials	851	883	0,7	3,7
- altres impostos directes	1.234	1.480	1,2	19,9
2. Impostos indirectes	43.051	45.302	35,2	5,2
- IVA	30.015	31.438	24,4	4,7
- especials	10.413	10.903	8,5	4,7
- altres impostos indirectes	2.623	2.961	2,3	12,9
3. Taxes, preus públics i altres ingressos	2.237	2.298	1,8	2,7
4. Transferències corrents	5.353	5.605	4,4	4,7
5. Ingressos patrimonials	1.767	1.837	1,4	4,0
6. Alienació d'inversions reals	94	98	0,1	4,6
7. Transferències de capital	1.400	1.415	1,1	1,0
TOTAL INGRESSOS NO FINANCERS	117.592	128.591	100,0	9,4

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2005.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2006.

i els indirectes, un 35,2%. Per figures tributàries, destaca l'impost sobre la renda de les persones físiques, amb un 29,5% dels ingressos no financers; l'impost de societats, amb un 24,6%, i l'IVA, amb un 24,4%. En relació amb el pressupost de l'any 2005, els recursos per als quals es preveu un major creixement són els impostos directes sobre la renda. De fet, els tributs més significatius, com el de societats i el de la renda de les persones físiques, creixen un 13,5% i un 12,7%, respectivament.

Pel que fa als impostos especials, cal dir que l'aprovació del Reial decret llei 12/2005, de 16 de setembre, pel qual s'aproven determinades mesures urgents en matèria de finançament sanitari, ha comportat la modificació dels tipus impositius dels impostos sobre l'alcohol i begudes alcohòliques i sobre les labors del tabac. En aquest sentit, el pressupost d'ingressos preveu un augment de la recaptació d'un 6,8% en els impostos especials sobre els alcohols i d'un 7,9% en el tabac.

Amb l'objecte d'analitzar l'evolució dels ingressos globals en concepte d'impostos directes i indirectes, l'informe econòmic i financer que acompanya els pressupostos incorpora un quadre que inclou la previsió de recaptació del 100% d'aquests impostos (és a dir, incloent la part cedida a les administracions territorials) i l'avanç de liquidació per al 2005.

Quadre 14

Previsions de liquidació, incloent la part cedida a les administracions territorials(*).

Classificació econòmica dels ingressos no financers

(MEUR)	Pressupost inicial 2005 (a)	Avanç liquidació 2005 (b)	Pressupost 2006 (c)	% variació (c)/(a) (c)/(b)	
1. Impostos directes	82.191	84.418	92.580	12,6	9,7
- IRPF	52.205	53.436	58.536	12,1	9,5
- Societats	27.901	28.793	31.681	13,5	10,0
- Renda no residents	1.202	1.285	1.426	18,6	11,0
- Cotitzacions socials	851	851	883	3,8	3,8
- Altres impostos directes	32	53	54	68,8	1,9
2. Impostos indirectes	68.735	68.782	72.296	5,2	5,1
- IVA	47.602	47.743	50.045	5,1	4,8
- Especials	18.510	18.272	19.290	4,2	5,6
- Altres impostos indirectes	2.623	2.767	2.961	12,9	7,0
3. Taxes, preus públics i altres ingressos	2.237	4.648	2.298	2,7	-50,6
4. Transferències corrents	5.353	5.656	5.605	4,7	-0,9
5. Ingressos patrimonials	1.767	1.277	1.837	4,0	43,9
6. Alienació d'inversions reals	94	118	98	4,3	-16,9
7. Transferències de capital	1.401	1.434	1.415	1,0	-1,3
TOTAL INGRESSOS NO FINANCERS	161.778	166.333	176.129	8,9	5,9

(*) Les dades són estimacions i recullen la part de les diferents figures impositives cedides a les administracions territorials.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2006.

La consideració del 100% dels impostos canvia significativament la distribució dels ingressos entre les diferents figures tributàries, atès que l'impost sobre la renda de les persones físiques, l'IVA i els impostos especials augmenten la seva participació sobre el total (passen d'un 33,2%, un 28,4% i un 11%, a un 29,5%, un 24,4% i un 8,5%, respectivament). Així, el pes dels impostos directes cau des del 56% al 52,6% dels ingressos no financers, alhora que els indirectes augmenten del 35,2% al 41,1%.

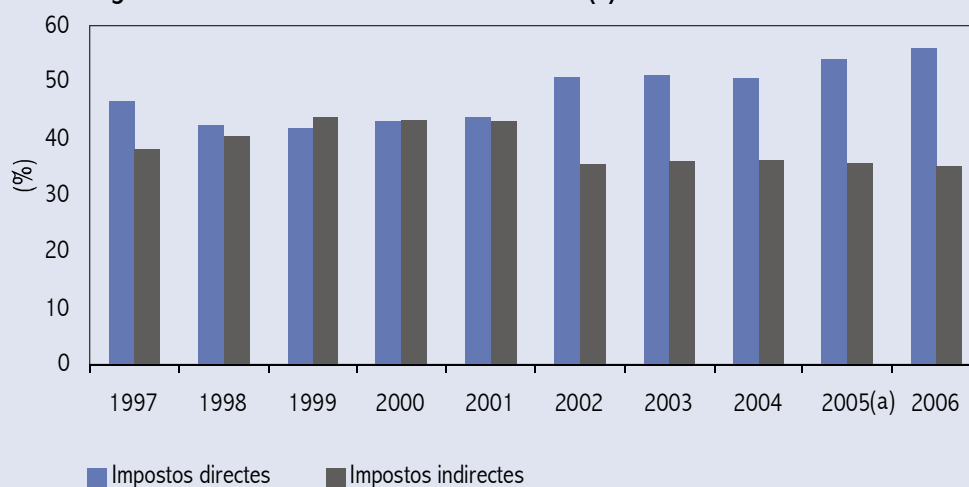
4.

L'evolució del pressupost consolidat de l'Estat

En els darrers deu anys (1997-2006), els pressupostos consolidats de l'Estat han crescut a una taxa interanual d'un 4,1%, amb un import que ha passat de 209.174 milions d'euros l'any 1997 a 301.488 milions d'euros l'any 2006. Tanmateix, les taxes de creixement anuals oscil·len significativament al llarg d'aquest període, amb valors que van des del 8,6% de l'any 2001 al 0,9% del 2002.

Al llarg d'aquest període s'observa una clara tendència decreixent pel que fa a la participació dels pressupostos consolidats de l'Estat sobre el PIB. Concretament, es passa del 41,5% del PIB l'any 1997, al 31,5% l'any 2006. Val a dir que en aquests anys els pressupostos de l'Estat han recollit els efectes dels canvis derivats de l'aprovació de diferents models de finançament de les administracions territorials i que han incidit tant en els ingressos tributaris com en les transferències corrents. D'altra banda, els traspassos de competències també han incidit de forma notable en les despeses de funcionament.

Gràfic 5. Pes dels impostos directes i indirectes sobre els ingressos no financers del subsector Estat (*)

a : avanç

(*) Dades de recaptació excepte per a l'any 2006, que corresponen al pressupost inicial.

Font: Pressupostos generals de l'Estat.

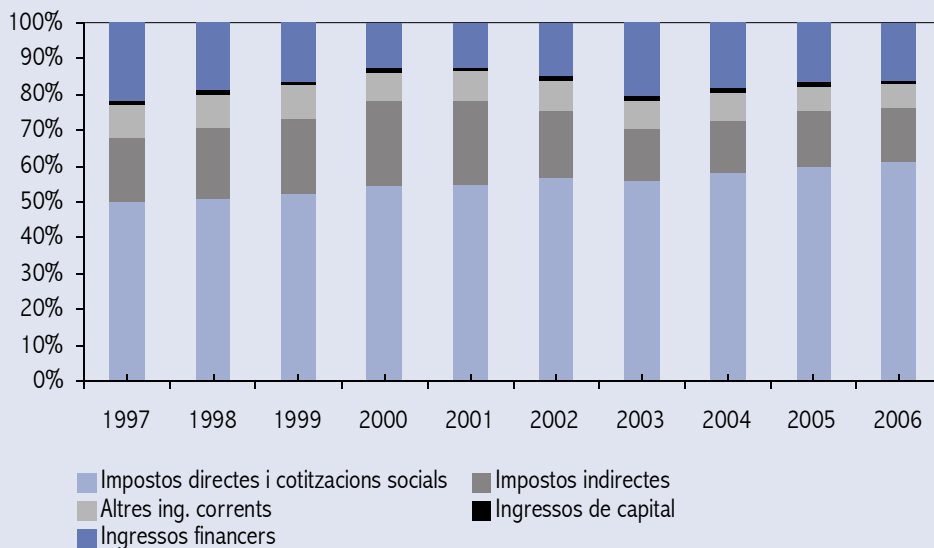
El gràfic 5 mostra els efectes en l'estructura d'ingressos dels canvis en els models de finançament. A escala de subsector Estat, la recaptació provinent d'impostos directes i indirectes passa de representar un 84,9% dels ingressos no financers l'any 1997 a un 91,2 l'any 2006. Aquest augment s'explica majoritàriament pel comportament dels tributs directes, que augmenten la seva participació en els ingressos no financers en gairebé 10 punts (passen d'un 46,7% a un 56%), mentre que els impostos indirectes cauen d'un 38,2% a un 35,2%. De la mateixa forma, en l'àmbit del pressupost consolidat s'observa com els impostos directes passen d'un 63,7% a un 72,8% de les operacions no financeres i els indirectes, d'un 23% a un 17,9%.

Pel que fa a la distribució de competències i a la seva incidència pressupostària, s'aprecia un canvi en la participació dels diferents capítols de despesa sobre el total. Així, les despeses de funcionament cauen d'un 15,3% a un 11,5% del pressupost total i les transferències corrents s'incrementen d'un 54,1% a un 58,6% (vegeu el gràfic 7).

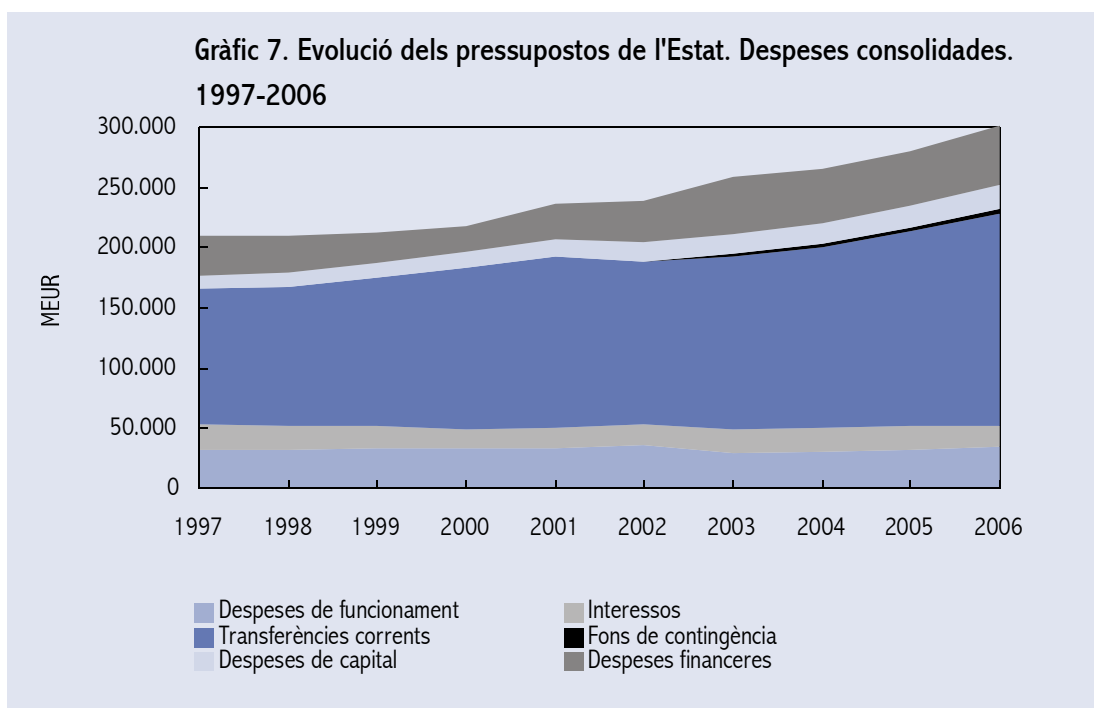
En termes de creixement, els impostos directes i les transferències corrents ho fan a un ritme superior al pressupost total, mentre que els impostos indirectes i les despeses de funcionament augmenten a un ritme clarament inferior al del conjunt. De forma agregada, els ingressos no financers creixen a una taxa interanual d'un 5% entre 1997 i 2006, mentre que les despeses ho fan en un 4% amb un clar reflex en el dèficit no financer i en la seva participació sobre el PIB, que cau del 2,7% del PIB l'any 1997 al 0,1% l'any 2006.

Per últim, l'anàlisi de la pressió fiscal dels impostos de titularitat estatal obliga a incloure la part cedida a les administracions territorials i que s'estima en 47.538 milions d'euros. Aquesta xifra, sumada als 229.492 milions d'euros que l'Estat

Gràfic 6. Evolució dels pressupostos de l'Estat. Ingressos consolidats. 1997-2006

Font: Pressupostos generals de l'Estat.

pressuposta en concepte d'impostos directes i indirectes (incloent les cotitzacions socials), fan un total de 277.030 milions d'euros que situen la pressió fiscal¹⁷ en un 29% el 2006, sis dècimes per sobre de la de l'any 2005.

5.

Conclusions finals

Els pressupostos per al 2006 donen continuïtat a les directrius fixades per al 2005, amb l'establiment de la millora de la productivitat i de la competitivitat com a eixos prioritaris, alhora que es consolida la despesa social i solidària en un marc d'estabilitat pressupostària. En aquest sentit, destaquen les taxes de creixement de la despesa en matèries com: comerç, turisme i pimes (38,1%), investigació, desenvolupament i innovació (30,4%), política exterior (24,4%), accés a l'habitatge i foment de l'edificació (22,9%), subvencions al transport (20,7%), serveis socials i promoció social (19,8%) i educació (19,5%).

A grans trets, el pressupost del 2006 situa la despesa consolidada en 301.488 milions d'euros, un 7,7% superior a la prevista per al 2005. De l'import total, un 75,9% es destina a operacions corrents, un 1% al fons de contingència i altres imprevistos, un 6,8% a operacions de capital i un 16,4% a operacions financeres.

¹⁷ Quocient entre la suma d'impostos directes (incloent les cotitzacions socials) i indirectes consolidats i el producte interior brut.

Quant als ingressos consolidats, el pressupost per al 2006 preveu un creixement d'un 8,4% dels no financers. Per capítols, s'observa la importància dels ingressos tributaris, atès que els impostos directes i les cotitzacions socials superen el 70% dels recursos (capítols 1-8) i els impostos indirectes representen prop del 18%. En relació amb anys anteriors, cal comentar que es manté la tendència a augmentar el pes dels impostos directes sobre els ingressos totals consolidats. De fet, es preveu que els impostos directes i les cotitzacions creixin a una taxa d'un 9,8%, valor significativament superior al previst per als ingressos totals.

En conjunt, les operacions no financeres d'ingressos i de despeses presenten una evolució amb diferències apreciables en termes de taxes de creixement. Aquest fet comporta una reducció de les necessitats de finançament d'un 22,7% i, en l'àmbit de les operacions corrents, un augment d'un 36,3% de l'estalvi corrent.

P